

Salvador Cardús

Per a l'endemà de l'1-O

La independència, la secessió, no és el final de res sinó l'inici de tot allò a què molts hem aspirat. Per això és molt desitjable que, tot i la previsible duresa del moment, aquestes setmanes de confrontació transcorrin de manera que, passi el que passi, tinguem el millor recomençament possible. Com bé ha dit el president Puigdemont, l'1-O ho canvia tot sigui quin sigui el resultat. I, més enllà de buscar el millor resultat, hi ha uns fonaments que caldrà saber preservar. Parlem-ne.

CERTAMENT, el punt al qual hem arribat no és el més desitjable. Les institucions polítiques de l'Estat i els seus aparells ideològics no han volgut o pogut entendre l'arrel ni les raons del despertar sobiranista de molts catalans. Això els ha portat a exasperar allò que volien ofegar. Tampoc no era fàcil entendre-ho. Era resultat d'un fracàs (la reforma de l'Estatut). No era previsible. No encaixava amb la nostra tradicional cultura política victimista. No sempre ens hem expressat amb claredat. Van creure que tot plegat era una posa, una tàctica negociadora pròpia dels fenicis que se suposa que som. I van pensar que fent caure en desgràcia els líders polítics, els Pujol, els Mas, els Trias..., s'acabaria el problema. Mort el gos, morta la ràbia. Encara ara insisteixen a dir que tot plegat es redueix a uns líders embogits, fanatitzats i fanatitzadors, segrestats per radicals, o que les mobilitzacions populars són resultat d'una manipulació a gran escala.

DES DE CATALUNYA també s'han comès errors. No s'han sabut buscar les esclotxes adequades per facilitar una bona comprensió del desafiament. Fa tres o quatre anys Suso de Toro m'ho deia: "Aneu a explicar-ho als Parlaments de les diverses comunitats autònomes. Espanya no és Madrid". O potser hauria calgut una millor comprensió de les raons –emocionals, econòmiques, professionals...– dels catalans no independentistes. I, sobretot, oferir un projecte de col·laboració estreta per a la postindependència. Però, siguem clars: la unilateralitat no és fruit de la incomprensió, sinó de l'obtusa feblesa de la democràcia espanyola. I així és com els uns intentem arribar al referèndum l'1-O, i els altres a impedir-lo. No hem aconse-

PERE VIRGILI

.....
Aquest 11-S i l'1-O han de constatar que es manté la força serena d'una gran, imparable i admirable mobilització popular

guit que es confronti el sí amb el no, sinó el decidir amb l'acatar.

ARA, COM MÉS S'ACOSTAL'1-O, més sensació d'incertesa tenim i menys de final de recorregut. Tanmateix, la victòria de la raó democràtica passarà per la capacitat que tinguem de complir tres condicions. En primer lloc, la força vindrà de saber evitar les actituds intransigents, agressives, irritades, intolerants, i els sentiments de menyspreu i odi cap a l'adversari. Fa deu anys que ho repeteixo: l'antiespanyolisme faria perdedor l'independentisme i, sobretot, seria un molt mal fonament per a la promesa d'un nou país.

EN SEGON LLOC, és imprescindible que es mantingui allò que és a l'arrel de tot el desvetllament sobiranista: l'adhesió massiva a l'aspiració d'un país millor. Això va de dignitat, de ra-

dicalitat democràtica, de prosperitat i benestar, de veu pròpia al món. Aquest 11-S, l'1-O i el que hagi de venir han de servir per constatar que es manté la força serena d'una gran, imparable i admirable mobilització popular.

FINALMENT, necessitem l'endurança –la tenacitat, el caràcter, la voluntat– imprescindible per construir el futur a partir del punt on hàgim arribat. Fins i tot, en el millor dels casos, serà un treball hercúli. Per assegurar el control democràtic efectiu del territori. Per negociar les futures relacions amb Espanya, Europa i la resta del món. Per culminar amb èxit el complex procés constituent. Per no posar en risc tot allò que tenim de bo, i per fer un salt endavant en tot allò que no funciona. I per aconseguir la imprescindible reconciliació interior. L'1-O només té sentit si és per recomençar el 2-O.